

Voxit-keskustelu: miten voimme yhdessä edistää keskipohjalaisten hyvinvointia

Keski-Pohjanmaan nuorisovaltuusto 13.01.2026
5429/00.02.12/2025

Valmistelija

osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen ja
hyvinvointikoordinaattorit Johanna Lång ja Henri Nevalainen

Keskipohjalaiset haluttiin kutsua mukaan avoimeen ja anonyymiin verkkokeskusteluun, jossa pohdittiin alueen asukkaiden hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa. Tavoitteena oli kerätä asukkaiden kokemuksia ja ideoita, jotka liittyvät erityisesti terveyteen ja hyvinvointipalveluihin, yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen, arjen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä kulttuurin, liikuntaan ja vapaa-aikaan.

Keskustelu oli avoinna 24.11.-14.12.2025. Ensimmäiset kaksi viikkoa oli mahdollista jättää omia uusia väittämiä muiden äänestettäväksi. Tästä syystä oli tärkeää, että vastanneet kävivät äänestämässä uusia kuntalaisten itse tekemiä väittämiä mahdollisimman hyvän kokonaiskuvan saamiseksi alueen hyvinvoinnista ja terveydestä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Voxit-keskustelut tuovat arvokasta tietoa asukkaiden tarpeista, toiveista ja hyvinvoinnista sekä siitä, mitkä aiheet yhdistävät tai erottavat keskipohjalaisia. Keskustelujen tuloksia on käytetty palveluiden suunnittelun ja kehittämisen sekä päätöksenteon tukena. Tämä yhdeksäs Voxit-keskustelu on tärkeä apu, kun hyvinvointialue ja kunnat valmistelevat tulevaa hyvinvointisuunnitelmaansa, jossa määritellään seuraavien vuosien hyvinvointityötä.

Keskusteluun osallistui kaikkiaan 365 (334 ryhmitelty) ja erityisen hienoa oli saada runsaasti uusia väitteitä keskustelijoilta. Vastausten perusteella tekoäly teki kaksi erilaista ryhmittymään, jotka voidaan lyhyesti kuvata seuraavasti;

A-ryhmä (218). Yksinäisyyteen on vaikea löytää apua (68 %), tiedän mitä pitäisi huomioida ravitsemuksessa (90 %), minulla on mahdollisuus vaikuttaa alueen asukkaiden hyvinvointiin liittyviin asioihin (14 %), mielestäni lapsille ja nuorille on tarjolla riittävästi matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja (11 %), lapsiperheitä tuetaan riittävästi (7 %) ja omaishoitajien jaksamista tuetaan riittävästi (3 %).

B-ryhmä (116). Löydän helposti tietoa kunnan, yhdistysten ja hyvinvointialueen tarjoamasta toiminnasta (82 %), tiedän mistä saan tarvittaessa apua ja tukea itselleni (99 %), löydän riittävästi ja helposti tietoa alueen liikunta-, kulttuuri- ja luontopalveluista sekä toiminnoista (90 %), tiedän mihin otan yhteyttä, jos olen huolestunut läheiseni kotona pärjäämisestä (83 %) ja olen joutunut tinkimään terveellisestä ruuasta tai lääkkeistä viimeisen vuoden aikana

rahanpuutteen vuoksi (8 % vrt. A ryhmä 45 %). Ryhmä katsoo voivansa peräti 61 %:sti vaikuttaa alueen asukkaiden hyvinvointiin.

Eniten samaa mieltä oltiin eli 60 % tai enemmän äänesti tavalla tai toisella samansuuntaisesti.

- minua huolestuttaa lasten ja nuorten liikkumattomuus A = 79 % ja B = 87 %
- olen nähnyt huumeiden käyttöä lähiympäristössäni 24 % ja 20 %
- pelkään, että joku läheinen on väkivaltainen minua koht. 10 % 0 %
- pelkään liikkua yksin lähiympäristössäni 15 % 3 %
- en uskalla käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon digipalveluja huijareiden pelossa
(A = 10 % ja B = 1 %, skippaan 18 % ja 10 %, uskaltaa A = 71 % ja B = 87 %)
- olen itse ensisijaisesti vastuussa omasta terveydenhuollosta 85 % 92 %
- tiedän mitä pitäisi huomioida ravitsemuksessa 90 % 98 %
- koen, että alueellani on mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa 79 % 96 %
- minun on vaikea osallistua tapahtumiin kuljetusm. johtuen 28 % 4 %
- yhdistysten järjestämä matalan kynnyksen toiminta on tärk 79 % 93 %
- minua huolestuttaa nuorten syrjäytyminen 77 % 80 %
- mielestäni nuorten on liian helppo hankkia nikotiinituott. 61 % 67 %

Epävarmat osa-alueet, seuraavissa kohdissa

- alkoholin käyttö on lisääntynyt alueellani A = 51 % 48 %
- asunnottomuus on kasvussa alueellani 50 % 33 %
- saan tarvittaessa tukea vanhemmuuteeni hvan palveluista 41 % 45 %
- minun tai läheisten tarpeet huomioidaan hvan palveluissa 40 % 34 %
- saan neuvolan jne terveystarkastuksista tärkeää tietoa 33 % 41 %

Nuorten kohdalta esille nousi esim. seuraavat asiat

Olen alle 20-vuotias	A = 43 %	B = 14 % vrt.
Olen 21 – 64-vuotias	A = 48 %	B = 75 %
Olen yli 65-vuotias	A = 5 %	B = 8 %

Oheisaineistona raportti keskustelusta.

Päätösesitys

Nuorisovaltuusto päättää merkitä tiedoksi saadun informaation. Nuoret osallistuivat kiitettävästi keskusteluun, eli vastaajia 33 %. Nuoret samaistuvat A ryhmään, vastaajat olivat pääsääntöisesti Kokkolasta 85 %, eikä tässä ollut eroa A (86 %) ja B (84 %) ryhmän välillä. Kokonaisuutena ryhmien välinen vastakohtaisuus on huolestuttavaa.

Päätös